

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»**

**ТЕОРЕТИЧНА ФІЛОСОФІЯ: МЕТАФІЗИКА ТА ОНТОЛОГІЯ**

[09.112]

5 семестр, 3 рік навчання

Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарного менеджменту

Кафедра філософії та культурного менеджменту

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма “ Практична філософія. Консалтинг та коучинг ”

Спеціальність 033 “Філософія”

|                             |                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Викладач:                   | Якуніна Катерина Ігорівна, кандидат історичних наук,<br>старший викладач кафедри філософії та культурного<br>менеджменту<br><a href="mailto:kateryna.yakunina@oa.edu.ua">kateryna.yakunina@oa.edu.ua</a> |
| Кредити та кількість годин: | 3 ECTS; години: 14 лекційних, 16 практичних та 60<br>самостійна робота, залік (заочна форма години: 2 лекційних,<br>2 практичних, 86 самостійна робота)                                                  |
| Статус дисципліни:          | обов'язкова                                                                                                                                                                                              |
| Мова навчання:              | Українська                                                                                                                                                                                               |
| Форма навчання:             | очна (денна) (заочна)                                                                                                                                                                                    |

## I. Опис навчальної дисципліни

Перші філософи поєднували в собі також і дослідників природи, хоч специфіка окремих видів наукових відомостей досить чітко усвідомлювалась вже стародавніми греками. Ці «фізики-філософи» своє завдання вбачали в тому, аби викрити істинну суть речей і явищ, дати знання «по-істині», протиставивши його звичайному, буденному знанню всіх простих смертних як знанню уявному. Засобом до здобування істинного знання про суще була раціоналістична думка, чисто дедуктивне міркування щодо вихідного начала («архе»), з якого складаються речі і до якого вони розкладаються. Головними питаннями такої науки були: – Як пов'язано у світі єдине й множинне? – Що у світі є мінливим і що незмінним? – Що більш властиво речам: рух чи спокій? – Що таке буття і небуття та яке їх існування? Ці питання і залишаються істинними в контексті розвитку сучасного філософського дискурсу.

## II. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета:** переосмислення основних понять метафізики та онтології, інтерпретація їх в контексті сучасного філософського дискурсу.

**Завдання:** забезпечити формування засадничих знань про аналітичну онтологію та про сучасні філософські позиції, що репрезентують цей напрям досліджень у сучасних аналітико-онтологічних студіях.

## III. Результати навчання

Розуміти специфіку сучасного аналітико-онтологічного дискурсу, орієнтуватися в актуальних дискусіях та вміти аналізувати впливові позиції аналітичної онтології й метафізики.

## IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

| № | Тема дисципліни                                                     | Вид навчального заняття                                                        |
|---|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Предмет метафізики.<br>Трансформація метафізики в історії філософії | Лекція<br>(2 год.)<br>Практична<br>(2 год.)<br>(Заочне – 2 год.<br>лекційних)  |
| 2 | Категоріальна схема метафізики                                      | Лекція<br>(4 год.)<br>Практична<br>(4 год.)<br>(Заочне – 2 год.<br>практичних) |
| 3 | Закони буття                                                        | Лекція<br>(2 год.)<br>Практична<br>(2 год.)                                    |
| 4 | Метафізика та онтологія: питання розрізнення                        | Лекція<br>(2 год.)<br>Практична                                                |

|   |                                |                                             |
|---|--------------------------------|---------------------------------------------|
|   |                                | (2 год.)                                    |
| 5 | Предмет онтології              | Лекція<br>(2 год.)<br>Практична<br>(2 год.) |
| 6 | Сучасні онтологічні концепції  | Лекція<br>(2 год.)<br>Практична<br>(2 год.) |
| 7 | Підсумковий модульний контроль | ПМК<br>(2 год.)                             |

#### **V. Порядок оцінювання результатів навчання**

| Результати навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Контрольні заходи                                                                                                                     | Вимоги до форми контролю                                                                                                                   | Оцінювання |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Письмовий залік. В білеті 3 питання (за умови дистанційного навчання екзамен проходитиме з використанням систем Moodle та Goole Meet) | Робота передбачає виконання поставленого завдання в повному обсязі у зазначеній формі                                                      | 40 балів   |
| Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної | Есе (3-5 ст.) у письмовому, або електронному варіанті (на корпоративну пошту, або систему Moodle)                                     | Робота з інформацією. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання. | 11 балів   |

|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                          |                                                                                                                                  |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| діяльності або навчання.                                                                                                                                                   |                                                                                                                                          |                                                                                                                                  |                   |
| Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.<br>Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано. | Обговорення, дискусія, дебати, презентації, робота в групах (у разі дистанційного навчання обговорення відбувається завдяки Google Meet) | Робота передбачає виконання поставленого завдання на конкретну тему в повному обсязі у зазначеній формі (доповідь, презентація). | 7*7<br>= 49 балів |

## VI. Рекомендована література

### Основна

1. Баумайстер Андрій. Біля джерел мислення і буття. – К., 2012. – 480 с.
2. Гусев В. І. Вступ до метафізики. – К., 2004. – 488 с
3. Корет Эмерих. Основы метафизики. – К., 1998. – 248 с.
4. Мондін Баттіста. Онтологія і метафізика. – Жовква, 2010, - 284 с.
5. Нестеренко В. Г. Вступ. до філософії: онтологія людини. – К., 1995. – 336 с.
6. Стружевський В. Онтологія. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 214 – 312 с..

### Допоміжна

1. Лакс Майкл. Метафізика. Сучасний вступний курс. – К., 2016. – 584

## VII. Інформаційні ресурси в Інтернет

Електронна бібліотека по філософії - [HTTP://FILOSOF.HISTORIC.RU](http://FILOSOF.HISTORIC.RU)

## VIII. Політика доброчесності

Відвідування та виконання завдань курсу є обов'язковим.

Важливою політикою курсу є дотримання встановлених термінів здачі практичних завдань, контрольних і тестів, які вписані у структуру курсу. За умови порушення цих термінів студент(ка) може отримати не більше 50 % запропонованих балів.

У курсі передбачається зарахування результатів неформальної освіти за умови надання сертифікату й короткого резюме курсу. Якщо прослуханий онлайн курс відповідає меті й завданням актуального курсу, то студент(ка) може отримати додаткові 10 балів до загального рейтингу.

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу академічної доброчесності<sup>1</sup>.

Окреслимо його основні складові:

Викладач та слухач цього курсу, як очікується, повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності університету. Будь-яка робота, подана здобувачем протягом курсу, має бути його власною роботою здобувача. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів. Якщо буде виявлено ознаки плагіату або іншої недобросовісної академічної

<sup>1</sup> Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Острозька академія» / [https://www.oa.edu.ua/ua/info/kodeks\\_akademichnoj\\_dobrochesnosti](https://www.oa.edu.ua/ua/info/kodeks_akademichnoj_dobrochesnosti)

поведінки, то студент буде позбавлений можливості отримати передбачені бали за завдання. Не публікувати у відкритому доступі відповіді на запитання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів. Під час фінальних видів контролю необхідно працювати самостійно. Не дозволяється говорити або обговорювати, а також не можна копіювати документи, використовувати електронні засоби отримання інформації. Порушення академічної доброчесності під час виконання контрольних завдань призведе до втрати балів або вживання заходів, які передбачені Кодексом академічної доброчесності НаУОА.